

Populația descrește, dar numărul alegătorilor din RSA crește – cum se explică această tendință?

Creșterea numărului de alegători în RSA este anormală și contrară tendințelor demografice din societate. În contextul alegerilor prezidențiale din 2024 și în special al eventualului referendum constituțional, unde rata de participare va conta mult, calitatea listelor electorale rămâne a fi un subiect extrem de important.

Igor BUCĂȚARU

analist electoral, Promo-LEX

Potrivit datelor Registrului de Stat al Alegătorilor (RSA), la alegerile locale generale din 2023, numărul cetățenilor cu drept de vot a crescut cu peste 16 505 de alegători față de precedentul scrutin local, din 2019.

Promo-LEX constată că **această creștere este anormală și contrară tendințelor demografice din societate**, care arată că, începând cu anul 1999, în Republica Moldova, se menține un spor natural negativ.

Data	Total alegători	Dinamica	Fără domiciliu/reședință	Dinamica	UAT din stânga Nistrului	Dinamica	Atribuiți pe circumscripții	Dinamica
22.08.2019[1]	3 285 894		224 250		243 416		2 818 228	
02.10.2023[2]	3 302 399	+16 505	273 112	+48.862	267 162	+ 23.746	2 762 125	-56.103

Analizând mai în detaliu conținutul RSA, în contextul [monitorizării scrutinului local din 2023](#), Promo-LEX constată că majorarea numărului total al alegătorilor se datorează creșterii numărului cetățenilor cu drept de vot în unitățile administrativ teritoriale din stânga Nistrului și a numărului de alegători fără domiciliu/reședință.

Creșterea numărului alegătorilor în raioanele necontrolate de autoritățile constituționale ale Republicii Moldova este, cel mai probabil, un fenomen artificial și se datorează faptului că pe lângă înregistrarea la solicitare a noilor alegători, odată cu decesul cetățenilor din regiunea transnistreană, care sunt înscriși în Registrul de Stat al Populației, respectiv în RSA, aceștia nu sunt radiați, decât la adresarea rudelor. Prin urmare, chiar dacă cetățeanul respectiv a decedat, el rămâne în calitate de alegător în RSA. Analistul electoral Promo-LEX, Igor Bucătaru, constată că această stare de fapt ar putea perpetua tendința de creștere anormală a numărului total al alegătorilor în RSA, chiar dacă votanții din stânga Nistrului nu se regăsesc în listele electorale de bază, aceștia votând pe listele suplimentare. „Recomandarea noastră către autorități este să explice aceste aspecte, ca societatea să fie conștientă din ce cauză cifrele din RSA nu coincid cu realitățile demografice din societate”, notează Igor Bucătaru.

O altă problemă, care afectează calitatea datelor din RSA, dar și ale celor din listele electorale, ține de **cazul cetățenilor cu drept de vot decedați peste hotarele țării** și ale căror documente confirmative privind decesul nu ajung la autoritățile din Republica Moldova. Chiar dacă la moment această problemă încă nu se resimte, pe viitor ea se va agrava, ceea ce va duce la vicierea calității listelor electorale, constată Igor Bucătaru. „Este foarte important ca autoritățile publice responsabile să comunice de pe acum societății despre eventualele riscuri și să sensibilizeze cetățenii aflați peste hotare despre necesitatea comunicării

cu autoritățile Republicii Moldova”.

Potrivit expertului, o altă soluție ar fi elaborarea unui mecanism comun de către CEC, Agenția Servicii Publice și autoritățile publice locale (APL), care ar permite efectuarea de modificări în RSA sub responsabilitatea APL în privința alegătorilor despre care se cunoaște la sigur că sunt decedați, dar care, din cauza lipsei documentelor confirmative, continuă să se regăsească în listele electorale.

O altă tendință îngrijorătoare este **creșterea stabilă a numărului de alegători fără domiciliu/reședință**, care se datorează, în special, procesului de emigrare, dar și nedorinței unor cetățeni de a avea mențiuni de acest gen. Această tendință afectează numărul alegătorilor atribuiți la o anumită secție de votare. Amintim, că alegătorii fără domiciliu/reședință nu pot vota la alegerile locale, însă la cele naționale (prezidențiale sau parlamentare) ei par a fi favorizați față de alegătorii cu domiciliu prin faptul că pot vota la orice secție de votare.

„În contextul alegerilor prezidențiale din 2024 și în special al eventualului referendum constituțional, unde rata de participare va conta mult, calitatea listelor electorale rămâne a fi un subiect extrem de important. Recomandăm Comisiei Electorale Centrale să comunice proactiv cu societatea și părțile interesate pe aceste subiect sensibil”, concluzionează Igor Bucătaru.

[\[1\] Numărul total de alegători](#) înscriși în Registrul de stat al alegătorilor este de 3.285.894.

[\[2\] Numărul](#) total de alegători înscriși în RSA la data de 2 octombrie 2023.